

Barnaskólinn á Eyrarbakka og Stokkseyri

Sjálfsmatsskýrsla

2014 – 2015

Efnisyfirlit

Inngangur	3
Um Barnaskólann á Eyrarbakka og Stokkseyri	4
Skólastefna Barnaskólans á Eyrarbakka og Stokkseyri	4
Stjórnun	6
Starfsmannastefna Barnaskólans á Eyrarbakka og Stokkseyri	7
Ábyrgð og skyldur stjórnenda og annarra starfsmanna	7
Starfsmenn	8
Starfsþróun, símenntun.....	8
Starfsmannasamtöl	8
Samskipti á vinnustað.....	8
Vinnuumhverfi, vinnuvernd	9
Siðareglur og starfsagi	9
Jafnrétti	9
Sjálfsmat BES	10
Ytri rammi og innri viðmið.....	10
Sjálfsmatsaðferð Barnaskólans á Eyrarbakka og Stokkseyri	11
Niðurstöður	12
Virgni nemenda í skólanum	12
Líðan og heilsa	12
Skóla- og bekkjarandi	13
Niðurstöður samræmdra könnunarprófa	14
Umræða	15
Tillögur að úrbótum.....	15
Lokaorð	16

Inngangur

Þessi skýrsla er greinargerð um skólastarf í Barnaskólanum á Eyrarbakka og Stokkseyri, skólaárið 2014 – 2015. Uppbygging skýrslunnar er með þeim hætti að fyrst er lýsing á Barnaskólanum á Eyrarbakka og Stokkseyri, sem til styttingar er stundum nefndur BES, stefnu hans og markmiðum. Þá er því lýst hvaða sjálfsmatsaðferðum er beitt og hvaðan þær upplýsingar koma. Því næst er gerð grein fyrir þeim matsspurningum sem liggja til grundvallar matinu. Þá er fjallað um niðurstöður sjálfsmatsins í hverjum áherslupætti fyrir sig. Að lokum er lagt mat á niðurstöðurnar, helstu styrkleika skólastarfsins, helstu veikleika eða sóknarfæri.

Um Barnaskólann á Eyrarbakka og Stokkseyri

Barnaskólinn á Eyrarbakka og Stokkseyri er elsti samfelldi starfandi grunnskóli á Íslandi. Hann hefur starfað óslitið frá 25. október árið 1852. Árið 1897 skiptist Stokkseyrarhreppur hinn forni upp í tvö sveitarfélög; Stokkseyrarhrepp og Eyrarbakkahrepp. Þá urðu líka til tveir skólar, sinn í hvoru þorpinu. Árið 1997, nákvæmlega 100 árum eftir það voru Grunnskólinn á Stokkseyri og Barnaskólinn á Eyrarbakka sameinaðir á ný undir því nafni sem skólinn ber í dag; Barnaskólinn á Eyrarbakka og Stokkseyri.

Skólinn hefur síðan unnið að ýmsum þróunarverkefnum sem móta starfsemi hans og stefnu í dag. Þar má nefna "þróunarskóla í upplýsingatækni", Nemendasamninga, Brúum bilið, Þristinn, GAGN; Gleði að góðu námi, Olweusaráætlun gegn einelti, ART-félagsfærniþrógram, Lestrarstefnu BES og Barnabær.

Haustið 2010 flutti Stokkseyrarhluti skólans í nýtt og glæsilegt 1800 m² húsnæði sem nú hýsir 1.-6. bekk. Við skólann er þroskaþjálfí, náms- og starfsráðgjafi auk sérkennara. Önnur fagleg þjónusta, s.s. skólasálfræðingur og kennsluráðgjöf er þjónustuð af Skólaskrifstofu Árborgar.

Þann 15.mái 2013 hlaut Barnaskólinn á Eyrarbakka og Stokkseyri hvatningarverðlaun Heimilis og skóla vegna verkefnisins Barnabær. Í niðurstöðu dómnefndar segir:

„Það var samdóma álit dómnefndar að Barnabær hljóti Hvatningarverðlaunin árið 2013. Dómnefndin taldi verkefnið vel í anda umræðu um fjármálalæsi þjóðarinnar og því fari vel á því að byrja að kenna yngstu kynslóðinni um gildi hagkerfis okkar. Verkefnið er vel útfært og gert spennandi fyrir ungmenni sem gerir þau færari að takast á við hugtök framtíðarinnar í efnahagsmálum sem skilar sér vonandi í hagsæld þeirra í framtíðinni. Foreldrar barna í verkefninu gegna stóru hlutverki og með því skapast mikil tengsl og skilningur á því umhverfi sem börnin nærast og þrífast í.“

Skólastefna Barnaskólans á Eyrarbakka og Stokkseyri

Nemendum skólans er skipt í hópa eftir árgöngum og eru bekkjarstærðir að meðaltali um 14 nemendur. Skólaárinu er skipt í tvær annir haustönn og vorönn. Nemendur hvers bekkjar fylgjast að í námi sem er skilgreint í námskrá skólans. Þeir nemendur sem ekki ná að fylgja bekkjarnámskrá fá stuðning og eða sérsniðið námsefni við hæfi og sérstakar einstaklingsnámsáætlanir.

Grunngildin í stefnu skólans birtast í leiðarljósi hans en þau eru: *jákvæðni, metnaður, virðing, heiðarleiki.*

- Í öllu starfi skólans gildir **jákvæðni**. Það er í samskiptum nemenda, starfsmanna og forráðamanna. Ætíð er horft á það jákvæða í starfinu og tekið mið af því.
- **Metnaður** er hugtak sem við innprentum öllum er að starfinu koma. Við reynum að efla metnað nemenda í námi og stefna ætíð að sínu besta, starfsmenn vinna störf sín af metnaði og forráðamenn leggi metnað í sinn þátt í starfinu.
- Borin er **virðing** fyrir öllum er að starfinu koma.
- Og **heiðarleiki** er eitt af þeim grunngildum sem haldið er á lofti.

Starfsmannastefna Barnaskólans á Eyrarbakka og Stokkseyri

Lykillinn að velgengni hvernar stofnunar eða fyrirtækis er starfsfólkið. Mikilvægt er að byggja upp fjölbreyttan hóp starfsmanna sem býr yfir ólíkri þekkingu og reynslu. Markmið starfsmannastefnu skólans er að hann hafi alltaf á að skipa hæfum og áhugasömum starfsmönnum sem geta tryggt nauðsynlegt frumkvæði og veitt góða þjónustu og brugðist við síbreytilegum þörfum skjólstaðinga sinna. Hver og einn á rétt á góðum starfsskilyrðum og möguleikum á að vaxa og dafna í starfi. Hvatt er til þess að starfsfólk skólans axli ábyrgð, læri nýja hluti, komi með nýjar hugmyndir og sýni það besta sem í því býr. Mikilvægt er að hver og einn leggi sitt af mörkum til að móta jákvæðan og góðan starfsanda og skapa sterka liðsheild þar sem hreinskiptni og hreinskilin skoðanaskipti eru viðhöfð við lausn álitamála.

Helstu áhersluatriði starfsmannastefnu skólans eru:

- Að laða að skólanum hæft starfsfólk og halda því í starfi.
- Að tryggja starfsfólki góð starfsskilyrði og kost á fræðslu og símenntun til frekari þróunar í starfi.
- Að hver og einn fái verkefni við hæfi og fái þannig notið sín.
- Að starfsmenn séu virkjaðir til að móta og bæta starfseminna.
- Að starfsmenn séu vel upplýstir um hlutverk þeirra og ábyrgð.
- Að gagnkvæmt traust og gott samstarf ríki innan stofnunarinnar.
- Að fyrirbyggja deilur og auðvelda lausnir þeirra.
- Að stjórnun skólans sé markviss og ákveðin.
- Að starfið í skólanum grundvallist á gagnkvæmri virðingu, trausti, jafnrétti og jafnræði.
- Að samræma sem best kröfur starfs- og fjölskylduábyrgðar eins og kostur er.

Ábyrgð og skyldur stjórnenda og annarra starfsmanna

Stjórnendur og starfsfólk skólans bera sameiginlega ábyrgð á því að sú þjónusta sem veitt er sé sem best á hverjum tíma og að af festu sé unnið að því að ná langtímamarkmiðum. Stjórnendum ber að tileinka sér góða og nútímalega stjórnunarhætti. Þeir skulu hafa að leiðarljósi jákvætt viðhorf til starfsmanna sinna, virkt upplýsingastreymi og dreifingu á valdi og ábyrgð. Þeir bera ábyrgð á störfum starfsmanna sinna og eiga að vinna með þeim að þeim markmiðum sem sett hafa verið. Einnig eiga þeir að gera starfsmönnum kleift að taka framförum bæði faglega og sem einstaklingar. Stjórnendur eiga að leitast við að hafa samráð við starfsmenn sína um málefni vinnustaðarins og beita sér fyrir sem víðtækastri sátt um þau. Stjórnendur eiga að vinna að þeim markmiðum sem sett eru hverju sinni.

Starfsmenn

Starfsmenn eiga að sinna starfi sínu af alúð og samviskusemi í hvívetna og gæta kurteisi, lipurðar og réttisýni. Þeir eiga að vinna með öðrum starfsmönnum af heilindum að þeim markmiðum sem starfseminni eru sett. Þeim ber að hlýta lögmætum fyrirmælum yfirmanna sinna. Þeim ber að virða trúnað um það sem þeir fá vitneskju um í starfi sínu og gæta ber trúnaðar um. Þessi þagnarskylda helst þó látið sé af starfi. Starfsmenn eiga að gæta þess að framkoma þeirra og athafnir samrýmist því starfi sem þeir gegna og forðast að hafast nokkuð það að, sem er þeim til vanvirðu eða álitshnekkis eða varpað getur rýrð á það starf eða starfsgrein er þeir vinna við. Í störfum sínum ber þeim að hafa í heiðri ítrustu kröfur um ráðvendni, heiðarleika og réttlætiskennd. Æskilegt er að starfsmenn leggi rækt við eigin heilsu og ástundi heilbriggt lífverni.

Starfsþróun, símenntun

Starfsmenn skulu leitast við að laga sig að þeim kröfum sem sem starfið gerir til þeirra og skulu reiðubúnir að þjálfa sig til nýrra og breyttra verkefna. Starfsþróun er á ábyrgð starfsmanns og yfirmanns og skal m.a. sinnt með starfsmannasamtölum, símenntun og samvinnu. Starfsþróun og starfsöryggi tengist með beinum hætti. Stefnt skal að því að starfsmenn eigi kost á símenntun innan sem utan stofnunar til að auka þekkingu sína og faglega hæfni sem nýtist í starfi. Það er á ábyrgð starfsmanns og yfirmanns að viðhalda og bæta fagþekkingu og aðra þá sérþekkingu sem nauðsynleg er í starfi.

Starfsmannasamtöl

Yfirmaður skal hlutast til að starfsmannasamtöl séu tekin tvisvar á ári. Í starfsmannasamtali skal leitast við að fá fram hugmyndir viðmælenda um það hvernig hann geti elft starfshæfni sína og auðgað starf sitt. Tilgangur starfsmannasamtala er að tryggja að kröfur og væntingar yfirmanna og starfsmanna séu ljósar og að samráð sé haft um umbætur þar sem þeirra er þörf. Ræða skal einnig fræðsluþörf og leiðir til úrbóta. Einnig á starfsmaður í starfsmannasamtali að geta rætt líðan sína á vinnustað, frammistöðu og óskir um starfsvæntingar og starfsþróun.

Samskipti á vinnustað

Samskipti í skólanum skulu grundvallast á gagnkvæmri virðingu, umburðarlyndi og jákvæðu viðmóti. Umburðarlyndi og virðing fyrir nemendum og samstarfsfólki eru grundvallarviðmið sem framar öðru eru til þess að skapa traust í öllum samskiptum. Hafa skal í heiðri allar almennar siðareglur milli einstaklinga. Ummæli, tjáning eða annað atferli starfsmanns sem ógnar, truflar eða ögrar og veldur óþægindum verður ekki liðið. Lítið

verður á slíka hegðun, svo og á áreiti af öllu tagi svo sem einelti sem alvarlegt brot í starfi. Velliðan á vinnustað eru ekki æskileg heldur sjálfsögð réttindi hvers og eins.

Vinnuumhverfi, vinnuvernd

Stefnt skal að því að vinnuumhverfi sé eins þægilegt og aðlaðandi og aðstæður leyfa. Stjórnendum ber að stuðla að heilbrigðu vinnuumhverfi. Vinnuumhverfi starfsmanna skal vera laust við hættuleg efni og aðra vá eins og kostur er. Starfsmönnum ber að fylgja þeim kröfum, sem gerðar eru til þeirra um öryggi og gætni í starfi. Notkun vímuefna starfsmanna við störf er óheimil.

Siðareglur og starfsagi

Áhersla er lögð á að starfsmenn séu stundvísir og ber stjórnanda að fylgjast með mætingum, fjarveru á vinnutíma og brotthvarf af vinnustað áður en reglulegum vinnudegi lýkur. Starfsmenn skulu hafa í heiðri virðingu og trúnað í samskiptum bæði innan skóla og utan er varða málefni þeirra er tengjast starfsemi skólans. Þá ber starfsmönnum að fara að stjórnarsýslulögum, upplýsingalögum og þeim sérstöku siðareglum sem í gildi eru á hverjum tíma. Starfsmönnum ber að hlíta lögmætum fyrirmælum yfirmanna sinna, sýna heiðarleika, trúmennsku og vandvirkni og gæta þagmælsku um þau atriði sem þeir verða áskynja í starfi. Þagnarskylda helst þó látið sé af störfum.

Jafnrétti

Mikilvægt er að hver einstaklingur sé metinn á eigin forsendum og fyllsta jafnræðis sé gætt milli allra starfsmanna. Í skólanum er einstaklingum ekki mismunað eftir aldri, kynferði, kynþætti, fötlun, þjóðerni né vegna trúar eða stjórnmalaskoðana. Stjórnendur skulu sjá til þess að áætlun um jafnrétti sé framfylgt. Mikilvægt er að starfsmönnum séu skapaðar aðstæður til að samræma kröfur starfs- og einkalífs eins og kostur er. Nauðsynlegt er að skapa ákveðinn sveigjanleika í starfi þar sem hægt er að koma því við. Konum og körlum skal gert kleift að minnka við sig vinnu tímabundið vegna fjölskylduábyrgðar. Starfsmenn skulu því eiga kost á hlutastörfum og sveigjanlegum vinnutíma eftir því sem aðstæður leyfa. Stjórnendur skulu hvetja væntanlega feður til að nýta rétt sinn til feðraorlofs. Jafnframt skulu þeir hvetja karla til að vera heima hjá veikum börnum sínum til jafns við konur.

Sjálfsmat BES

Sjálfsmat BES í þessari skýrslu byggir á ytri ramma skólans s.s. lögum og reglugerðum sem skólanum er settar og innri viðmið sem skólinn setur sér.

Ytri rammi og innri viðmið

Í gildandi lögum um grunnskóla nr. 91/2008, 35. og 36. grein er kveðið á um mat og eftirlit með gæðum skólastarfs. Samkvæmt 35. grein er markmið þess að:

- 1. veita upplýsingar um skólastarf, árangur þess og þróun til fræðsluyfirvalda, starfsfólks skóla, viðtökuskóla, foreldra og nemenda,*
- 2. tryggja að starfsemi skóla sé í samræmi við ákvæði laga, reglugerða og aðalnámskrár grunnskóla,*
- 3. auka gæði náms og skólastarfs og stuðla að umbótum,*
- 4. tryggja að réttindi nemenda séu virt og að þeir fái þá þjónustu sem þeir eiga rétt á samkvæmt lögum.*

Í 36. grein er kveðið á um skyldur grunnskóla um að meta eigið starf en þar segir:

Hver grunnskóli metur með kerfisbundnum hætti árangur og gæði skólastarfs á grundvelli 35. gr. með virkri þátttöku starfsmanna, nemenda og foreldra eftir því sem við á. Grunnskóli birtir opinberlega upplýsingar um innra mat sitt, tengsl þess við skólanámskrá og áætlanir um umbætur.

Í *Aðalnámskrá grunnskóla, almennum hluta*, (Menntamálaráðuneyti 2011, bls. 29-30) er kveðið nánar á um fyrirkomulag og viðmið innra mats (sjálfsmats) grunnskóla. Þar segir m.a.: *Innra mat skóla er markvisst fléttað saman við daglegt starf og nær til allra þátta skólastarfsins, s.s. stjórnunar, kennslu, námskrafna, námsmats og samskipta innan og utan kennslustofunnar.*

Innra mat veitir upplýsingar um styrkleika í starfi skólans og það sem betur má fara. Með hliðsjón af niðurstöðum innra mats eru umbætur síðan skilgreindar og skipulagðar.

Sjálfsmat Barnaskólans á Eyrarbakka og Stokkseyri byggist á ofangreindum lagaákvæðum.

Sjálfsmatsaðferð Barnaskólans á Eyrarbakka og Stokkseyri

Við innra mat á skólastarfinu eru ýmis gögn lögð til grundvallar s.s. Skólapúlsinn, nemendaforeldra- og starfsmannakönnun, niðurstöður samræmdra prófa í 4., 7. og 10. bekk.

Þær kannanir sem nú liggja til grundvallar sjálfsmati BES eru þessar:

Innri kannanir:

Skólapúlsinn 2014 – 2015 - nemendakönnun

Próf og mat á árangri nemenda

Samræmd könnunarpróf í 4., 7. og 10. bekk 2014

Í nemendakönnuninni sem lögð var fyrir voru eftirfarandi þættir kannaðir:

- Virkni nemenda í skólanum
- Líðan og heilsa
- Skóla- og bekkjarandi

Niðurstöður könnunarinnar fylgja hér á eftir.

Niðurstöður

Virgni nemenda í skólanum

1. Virgni nemenda í skólanum

Matsþættir	Niðurstaða	N	Viðmið	N	Mismunur
1.1. Ánægja af lestri	4,9	110	5,0	16.992	-0,1
1.2. Þrautseigja í námi	5,0	111	5,6	16.996	-0,6*
1.3. Áhugi á stærðfræði	5,3	112	5,5	16.985	-0,2
1.4. Ánægja af náttúrfræði	5,1	112	4,9	16.981	0,2
1.5. Trú á eigin vinnubrögð í námi	4,4	112	4,9	16.993	-0,5*
1.6. Trú á eigin námsgetu	3,9	112	4,7	17.001	-0,8*

Samkvæmt niðurstöðum eru nemendur BES undir landsmeðaltali þegar kemur að þrautseigju í námi, trú á eigin vinnubrögðum og trú á eigin námsgetu. Augljóst er að sjálfstraust nemenda BES má vera meira og er æskilegt að vinna í að efla það.

Líðan og heilsa

2. Líðan og heilsa

Matsþættir	Niðurstaða	N	Viðmið	N	Mismunur
2.1. Sjálfsálit	4,3	112	5,0	16.980	-0,7*
2.2. Stjórn á eigin lífi	4,7	112	5,0	16.943	-0,3
2.3. Vellíðan	4,2	112	4,6	16.946	-0,4*
2.4. Einelti	5,5	112	5,3	16.947	0,2
2.5. Tíðni eineltis	16,2%	18 _{/111}	10,3%	1742 _{/16895}	5,9%*
2.6. Staðir eineltis	-	16	-	-	-
2.7. Hreyfing	57,7%	64 _{/111}	70,5%	11746 _{/16655}	-12,8%*
2.8. Mataræði	4,6	111	5,0	16.942	-0,4*

Í þessum lið könnunarinnar kemur í ljós að víða er pottur brotinn. Sjálfsálitið er undir meðaltali og einnig vellíðan. Tíðni eineltis er langt yfir meðaltali og vekur það ugg. Einnig er þátttaka nemenda BES í íþróttum langt undir meðaltalsviðmiði. Neysluvenjur og mataræði nemenda BES er einnig undir landsmeðaltali. Það er horft til þess hversu mikið nemendur neyta af grænmeti og ávöxtum og hversu algengt skyndibitaát er.

Skóla- og bekkjarandi

3. Skóla- og bekkjarandi

Matsþættir	Niðurstaða	N	Viðmið	N	Mismunur
3.1. Samsömun við nemendahópinn	4,3	111	4,9	16.908	-0,6*
3.2. Samband nemenda við kennara	5,3	111	5,5	16.935	-0,2
3.3. Agi í tímum	4,9	112	5,1	16.924	-0,2
3.4. Virk þátttaka nemenda í tímum	5,2	112	5,4	16.896	-0,2
3.5. Mikilvægi heimavinnu í náminu	4,2	112	5,0	16.906	-0,8*

Þegar nemendur voru spurðir hvernig þeim liði innan skólans, hversu mikið þeir samsömuðu sig skólaandanum og liði eins og þeir tilheyrðu voru svör nemenda BES talsvert neikvæðari en á landsvísu. Einnig virðast nemendur BES ekki sjá mikilvægi heimavinnu miðað við aðra nemendur á landinu.

Nánari sundurliður svara er hægt að sjá í tölfræðiskýrslu Skólapúlsins sem er að finna á heimasíðu BES, www.barnaskolinn.is.

Niðurstöður samræmdra könnunarprófa

Síðustu ár hafa niðurstöður samræmdra könnunarprófa verið BES í óhag þegar kemur að samanburði við hina skólana í Árborg og landsmeðaltal. Heldur hefur þó þokast upp á við og er munur á námsárangri milli skólanna að minnka. Ljóst er að þar sem líðan og sjálfstraust nemenda er ekki á góðu róli er ekki hægt að gera eins miklar námskröfur þar sem líðan hefur mjög mikið að segja um námsárangur.

Auk áherslunnar á að efla sjálfstraust nemenda í BES leggur sjálfsmatsteymi það til að efla faggreinakennara, koma þeim í fagsamband við aðra faggreinakennara í Árborg og gera þeim kleift að eflast í starfi.

Umræða

Í nemendakönnun Skólapúlsins komu eftirtaldir þættir illa út, ef svör nemenda BES eru borin saman við svör annara nemenda á landinu. Þeir þættir sem standa út úr umræðunni í því samhengi eru þessir:

- Þrautseigju í námi er ábótavant
- Trú á eigin getu og vinnubrögðum er ábótavant
- Tíðni eineltis er yfir landsmeðaltali
- Sjálfssálit og vellíðan nemenda þarf að styrkjast í BES
- Þátttaka nemenda í íþróttum er undir landsmeðaltali
- Neysluvenjur nemenda BES eru verri en annarra nemenda á landinu
- Skilningur á mikilvægi heimanáms er ábótavant
- Samsömun nemenda við skólann er undir meðaltalsviðmiði

Í niðurstöðum samræmdra prófa má sjá jákvæð teikn á lofti. Ljóst er að með bættri líðan nemenda og eflingu faggreinakenna má gera auknar væntingar til námsárangurs.

Tillögur að úrbótum

Margt áhugavert kemur fram í niðurstöðum skólapúlsins fyrir veturinn 2014-2015.

Sjálfsmatsteymi BES leggur til í samráði að eftirtalin atriði verði framkvæmd skólaárið 2015-2016 til þess að styrkja þá þætti sem illa komu út í mælingum:

- Að Olweusarteymi verð eflt enn frekar og að samvinna teymisins við umsjónarkennara verði eflað með það að markmiði að útrýma einelti.
- Að unnið verði að sjálfstyrkingu nemenda BES. Umsjónarkennarar fái aukinn tíma með umsjónarnemendum þar sem tækifæri gefst til að efla trú nemenda á eigin hæfni og getu.

- Að fagreinakennsla við skólann verði efld enn frekar, að kennarar fá enn frekari faglega stuðning með það að markmiði að bæta námsárangur nemenda. Einnig að faggreinasambandi verði komið á milli kennarar BES og annarra í Árborg.
- Að hvetja nemendur enn frekar til þátttöku í skiplögðu íþróttastarfi og gera þeim enn frekar grein fyrir mikilvægi hollra neysluvenja.
- Að gera nemendum grein fyrir mikilvægi heimanáms, sérstakleg lesturs.
- Að auka lestarþjálfun og mælingar á lestri. Einnig að hvetja nemendur frekar til yndislesturs í samstarfi við skólabókasafn BES.
- Að efla félagsstarf skólans og stefna að aukinni vellíðan nemenda og starfsmanna.

Lokaorð

Það er hlutverk stjórnenda og starfsmanna allra að leita leiða til að bæta úr veikleikum og nýta styrkleika stofnarinnar. Þessari skýrslu er ætlað að draga fram helstu þætti sem þar að lúta og gera tillögur að endurbótum. Í kjölfarið verði umbótum hrint í framkvæmd strax í upphafi skólaárs 2015-2016.

Páll Sveinsson, aðstoðarskólastjóri BES